

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 6Cdo/22/2016                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 8611200588                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 26.05.2016                     |
| Meno a priezvisko:         | Mgr. Dušan Čimo                |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2016:8611200588.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 30, zastúpenej JUDr. Silviou Sovovou, advokátkou v Košiciach, Diamantová 10, proti žalovaným 1/ X. S. ml., 2/ X. S. a 3/ X. S. st., všetkým bývajúcim vo W., K. XXX/XX, žalovanej 2/ zastúpenej JUDr. Markom Bujdošom, advokátom v Stropkove, Hlinky 262/6, o zaplatenie 8.843,35 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 7C/66/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. októbra 2014 sp. zn. 21Co/225/2013, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov dovolacieho konania medzi žalobkyňou a žalovanými 1/ a 3/ nemá právo na náhradu jeho trov.

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej 2/ k rukám jej advokáta náhradu trov dovolacieho konania v sume 314,80 eur do 3 dní.

### Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Svidník (ďalej len „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) z 3. júna 2013 č. k. 7C/66/2011-133. Tým prvostupňový súd I. zamietol žalobu (požadujúcu zaplatenie prostriedkov poskytnutých žalovaným 1/ a 2/ na základe zmlúv o stavebnom sporení a o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere potom, čo žalobkyňa odstúpila od druhej z takýchto zmlúv), II. žalobkyni uložil povinnosť na náhradu trov konania žalovanej 2/ v sume 2.503,48 eur, III. žalovaným 1/ a 3/ nepriznal náhradu trov konania a IV. žalobkyni uložil tiež povinnosť na náhradu trov konania vedľajšieho účastníka (v konaní pred oboma súdmi nižších stupňov vystupujúceho Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom v Prešove, Vážecká 16), tu v sume 627,22 eur. Odvolací súd tiež rozhodol o povinnosti žalobkyne na náhradu trov odvolacieho konania žalovanej 2/ a vedľajšieho účastníka v sumách 261,75 a 314,09 eur. Potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa odôvodnil vecnou správnosťou takéhoto rozhodnutia aj jeho odôvodnenia, s ktorými sa stotožnil (§ 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“), považujúc za správny záver o premlčaní žalobou uplatneného práva, keď právny vzťah účastníkov (v ktorom žalovaní vystupovali ako spotrebitelia) bolo i podľa jeho názoru potrebné podradiť pod úpravu O. z.

(Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a nie Obch. z. (Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a takto i dĺžku premlčacích dôb, účinky odstúpenia od zmluvy, ako aj platnosť uznania dlhu žalovaným 3/ posudzovať podľa noriem občianskeho práva (s poukazom tiež na rozdiely v oboch úpravách a to, prečo bola tá z Obch. z. k právam spotrebiteľov menej šetrná).

Proti tomuto rozsudku podala včas dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Navrhla rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietala, že jej postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, v konaní došlo k výskytu inej vady majúcej za následok nesprávne rozhodnutie a rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva i na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 237 ods. 1 písm. f/ a § 241 ods. 2 písm. a/, b/ aj c/ O. s. p.). K odňatiu možnosti konať pred súdom malo dôjsť na jednej strane odmietnutím požiadaviek dovolateľky na odôvodnenie vylúčenia aplikácie Och. z. v tejto veci a vysvetlenie vzťahu medzi O. z. a Obch. z. zo strany odvolacieho súdu pre názor o bezvýznamnosti tohto argumentu (ktorý ale neobstoí, ak i odvolacím súdom aplikovaný § 54 ods. 1 O. z. umožňuje len posudzovanie zmluvných podmienok a nie aj podmienok vyplývajúcich zo zákona), na druhej strane potom nevysporiadaním sa odvolacieho súdu (v odôvodnení dovolaním napádaného rozsudku) s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 6 MCdo 4/2012 (riešiacim práve otázku premlčania vo vzťahu z úverovej zmluvy).

Žalovaná 2/ navrhla dovolanie zamietnuť (podľa všetkého odmietnuť, keďže o. i. nesúhlasila s názorom žalobkyne o odňatí jej možnosti konať pred súdom).

Žalovaní 1/ a 3/ dovolacie návrhy nepodali.

Najvyšší súd skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania, teda či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 238 a § 237 ods. 1 O. s. p.

V zmysle ustanovenia § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v procesnej forme rozsudku, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.); rozsudok, v ktorom sa dovolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.); rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak dovolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Dovoláním žalobkyne nie je napádaný zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale rozsudok potvrdzujúci. Najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, a preto ani nemohol vysloviť záväzný právny názor, od ktorého by sa dovolací súd mohol odchýliť. Rozsudok odvolacieho súdu napokon nemá ani znaky žiadneho z rozsudkov uvedených v ust. § 238 ods. 3 O. s. p. Dovolanie preto podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. prípustné nie je.

Dovolanie by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol dovolaním napádaný rozsudok vydaný, došlo k niektorej z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo

alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/ alebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nie je pritom relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v práve odcitovanom ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Dovolateľka vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia žiadnej z týchto vád ani nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto ani z týchto ustanovení vyvodit' nejde.

Najvyššiemu súdu preto ostávalo len posúdiť, či je dôvodnou tá námietka, podľa ktorej mal odvolací súd svojím postupom odňať účastníkom konania v tejto veci (najmä toto namietajúcej dovolateľke) možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) tým, že svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil (urobil ho nepreskúmateľným).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, priznávaných mu Občianskym súdnym poriadkom alebo iným predpisom procesného práva. O takúto procesnú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva [v zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazerat' do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.) a na doručenie rozsudku do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)].

Štruktúra práva na odôvodnenie rozsudku je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p.; uplatňovanom aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá (nemusi) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní rozhodujúci význam, zostali sporné (resp. v prvom stupni nezodpovedané - pozn. dovolacieho súdu) alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, keď z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti, objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07).

Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

Pri vyjdení z takéhoto stanoviska má odvolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť vyššie citovanej právnej vety. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania aj právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v kontexte s ním potvrdzovaným rozsudkom súdu prvého stupňa dalo odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom konania, preto ho odvolací súd považuje za zdôvodnené riadne. Špecifikom rozsudku odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 2 O. s. p. (o aký prípad šlo aj v tejto konkrétnej veci), je pritom to, že odvolací súd sa môže v odôvodnení svojho rozsudku i len jednoducho obmedziť na stotožnenie s

argumentáciou súdu prvého stupňa a konštatovanie jej správnosti (bez ďalšieho, v čom je takto zahrnutý - nech aj výslovne nevyjadrený - záver o nespôsobilosti odvolacích námietok akokoľvek ovplyvniť závery podrobované odvolaciemu prieskumu). Zákom predpokladané dopĺňanie ďalších dôvodov (odvolacím súdom) na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je tu potom len možnosťou (nie povinnosťou), ktorá podľa okolností konkrétnej veci ani nemusí byť využiteľnou (o aký prípad pôjde spravidla vtedy, ak sa prvostupňový súd sám korektne vysporiada s každou relevantnou skutočnosťou, odvolateľ odvolaním neprinesie nič nové a priestor pre dopĺňajúcu argumentáciu odvolacieho súdu - ktorou by sa nemalo opakovať len to, čo už odznelo - tak ostane minimálnym) a práve uvedeným je daná i logika predsa len odchyľnej podoby odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v porovnaní s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa (v prípadoch, o akých je tu reč).

V prejednávanej veci nešlo dovolateľke prisvedčiť ani v tom, že rozsudok odvolacieho súdu sa nevyporiadal s otázkou pomeru medzi O. z. a Obch. z., že použitím úpravy z ustanovenia § 54 ods. 1 O. z. aj na otázky riešené oboma tu porovnávanými zákonmi odchyľne došlo k vybočeniu z medzí použitej úpravy a že odvolací súd sa mal vo svojom rozsudku vysporiadať aj s uznesením najvyššieho súdu vydaným vo veci sp. zn. 6 MCdo 4/2012.

V prvom prípade totiž z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva celkom jednoznačný názor o potrebe absolútneho uprednostnenia O. z. v každom právnom vzťahu, ktorého účastníkom je spotrebiteľ (bez ohľadu na to, či v prípade vzťahu ide o tzv. absolútny obchod, ako je to so zreteľom k úprave z ust. § 261 ods. 3 písm. d/ Obch. z. aj u úverovej zmluvy). Okrem toho, že takýto prístup je už dnes súčasťou § 52 ods. 2 O. z. a bol by ním i v čase rozhodovania odvolacieho súdu v tejto veci, nebyť rozumne nevysvetleného odloženia účinnosti čl. II bodu 1 zákona č. 102/2014 Z. z. (v tejto súv. por. pôvodné znenie zákona, o ktorom je reč, zákon č. 151/2014 Z. z. a dôvodové správy k návrhom oboch takýchto zákonov, uverejnené v rámci príslušných parlamentných tlačí na webovom sídle Národnej rady Slovenskej republiky), v tomto prípade i v prípade dovolacej námietky nesprávnosťou aplikácie (vybočením z medzí) ust. § 54 ods. 1 O. z. odvolacím súdom ide o námietku nesprávneho právneho posúdenia veci (o ktorej ešte reč bude).

U namietaného nevysporiadania sa odvolacieho súdu s uznesením najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 6 MCdo 4/2012 potom žalobkyňa (nevedno či úmyselne alebo nevedomky) nezdôraznila ten právne významný rozdiel skôr najvyšším súdom posudzovanej veci od tej prejednávanej tentoraz, ktorým bolo skoršie vedenie sporu ručiteľom z úverovej zmluvy proti dlžníkovi, za ktorého ručiteľ plnil (pri spotrebiteľskom statuse oboch účastníkov konania), kým v prejednávanej veci viedla spor veriteľka úveru (v postavení dodávateľa) proti dlžníkom i ručiteľovi (všetkým v postavení spotrebiteľa). Použiteľnosť skoršieho uznesenia najvyššieho súdu tu tak bez ďalšieho do úvahy neprichádzala a v argumentácii z neho a z dovolaním napádaného rozsudku odvolacieho súdu v prejednávanej veci (pokiaľ šlo o potrebu odchylného prístupu závislú na tom, či spotrebiteľ vystupoval len na jednej strane vzťahu alebo na oboch) v skutočnosti nebolo žiadneho sporu (tu por. najmä časť odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, pracujúcu so skratkami C2C, resp. B2B, vyjadrujúcimi obraty v angličtine „consumer to consumer“, čiže „spotrebiteľ so spotrebiteľom“, resp. „businessman to businessman“, tu „obchodník s obchodníkom“), i pominúc na tomto mieste možnosť diskusie o tom, či závery vyslovené najvyšším súdom v konaní sp. zn. 6 MCdo 4/2012 sú použiteľnými aj po nadobudnutí účinnosti vyššie spomínanej novelizácie O. z.

Pokiaľ šlo o dovoláciu námietku nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom, tu pre ozrejenie právnym posúdením sa rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (tu por. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale (aj keby tu o taký prípad šlo) prípustnosť dovolania nezakladá (por. tiež R 54/ 2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo

97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010).

Ak teda v preskúmvanej veci dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu nebolo prípustné podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. a neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p., najvyššiemu súdu neostávalo iné, než dovolanie žalobkyne ako neprípustné odmietnuť (§ 218 ods. 1 písm. c/ a § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p.) bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodnuté bolo podľa § 243b ods. 5 a § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. (medzi žalobkyňou a žalovanými 1/ a 3/), resp. podľa 243b ods. 5 a § 146 ods. 2 vety prvej O. s. p. (medzi žalobkyňou a žalovanou 2/). Výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu totiž neprípustným dovolaním zavinila žalobkyňa, žalovaným 1/ a 3/ však v takomto konaní žiadne trovy nevznikli, a preto v čiastkovom procesnoprávnom vzťahu žalobkyne a žalovaných 1/ a 3/ neexistoval dôvod na uplatnenie žiadnej výnimky z pravidla, podľa ktorého žiaden z účastníkov konania skončeného zastavením nemá právo na náhradu jeho trov. Žalovanej 2/ naopak trovy vznikli, a to na právnej službe advokáta v sume zodpovedajúcej súčtu odmeny za jeden úkon (vyjadrenie k dovolaniu) v sume 253,94 eur (§ 11 ods. 1 a § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v platnom znení, ďalej len „vyhláška“), paušálnej náhrady v sume 8,39 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a náhrady dane z pridanej hodnoty 20 % (§ 18 ods. 3 vyhlášky); spolu teda v sume 314,80 eur. Žalobkyni bolo potom potrebné uložiť povinnosť na zaplatenie takejto sumy s uvedením platobného miesta náhrady v osobe advokáta žalovanej 2/ (§ 149 ods. 1 O. s. p.), a to v zákonnej lehote 3 dní (§ 160 ods. 1 O. s. p. a nezistenie dôvodu pre výnimku z pravidla).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok